

читачів архетип ТЕМРЯВА, котрий містить концептуальну імплікацію СМЕРТЬ. У наступних рядках *Nine days / she dangled, stubborn, / over the abyss, ... / until she dropped / ... / into the swift river below – Дев'ять днів / вона звисала, уперта, / над прірвою, ... / поки не впала / ... / у швидку річку внизу* містять архетипні образи-символи прірви та річки (що в свою чергу активує у свідомості читачів міф про Харона (архетипний персонаж), який перевозив душі померлих до Аїду через річку Стікс (архетипний сюжет)) знову актуалізують архетип ТЕМРЯВА, в якому містяться емоційні імплікації страху, страждання, горя.

Отже, сугестивність є важливою характеристикою тональності поетичних творів, оскільки вона є джерелом підсвідомого, інтуїтивного “зараження” емоційним станом, передзнання, імплікованого у семантичній структурі архетипних образів символів, сюжетів та мотивів. Традиційність таких образів робить їх легкими для впізнання багатьма читачами, настроює їх (читачів) на потрібний лад, слугує створенню у читачів певного настрою на основі схожості з відчутим життям (semblance of a felt life).

БІБЛІОГРАФІЯ:

1. Белехова Л.І. Образний простір американської поезії: лінгвокогнітивний аспект: дис. ... доктора філол. наук: 10.02.04 / Белехова Лариса Іванівна. – К., 2002. – 476 с.
2. Боров Ю.Б. Эстетика / Ю.Б. Боров – М. : Высшая школа, 2002. – 511 с.
3. Веселовский А.Н. Из вступления к исторической поэтике / А.Н. Веселовский. – М. : ЛКИ, 2008. – 648 с.
4. Воробйова О.П. Идея резонансу в лінгвістичних дослідженнях / О.П. Воробйова // Мова. Людина. Світ: До 70-річчя проф. М.П. Кочергана [зб. наук. статей / відп. ред. Тараненко О.О.]. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2006. – С. 72–86.
5. Воробьева О.П. Текстовые категории и фактор адресата / О.П. Воробьева. – К. : Вища школа, 1993. – 200 с.
6. Гладь С.В. Эмотивность художественного текста: семантико-когнитивный аспект (на материале англоязычной прозы): дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04 / Гладь Светлана Викторовна. – К., 2000. – 223 с.
7. Іваненко С.М. Поліфонія тексту / С.М. Іваненко. – К. : Вид. центр КДЛУ, 1999. – 318 с.
8. Кубрякова Е.С. Проблемы представления знаний в современной науке и роль лингвистики в решении этих проблем / Е.С. Кубрякова // Язык и структуры представления знаний: Сб. научно-аналитических обзоров / Е.С. Кубрякова. – М. : Рос. акад. наук, Ин-т научной информации по общ. наукам, 1992. – С. 4–38.
9. Маслова В.А. Филологический анализ поэтического текста / В.А. Маслова. – Минск : [б.и.], 1999. – 207 с.
10. Матвеева Т.В. Функциональные стили в аспекте текстовых категорий. Синхронно-сопоставительный очерк / Т.В. Матвеева. – Свердловск : Издательство уральского университета, 1990. – 168 с.
11. Руткевич А.М. Архетип // Культурология XX век. Энциклопедия / А.М. Руткевич. – Т.1. – СПб.: Университетская книга; «Альтейя», 1998. – С. 37-38.
12. Сорокин Ю.А. Психолінгвістическіе проблемы восприятия и оценки текста / Ю.А. Сорокин // Психолінгвістическіе аспекты изучения текста / Ю.А. Сорокин. – М. : Наука, 1985. – С. 5–34.
13. Франко І.Я. Из секретів поетичної творчості / І.Я. Франко. – Львів : ЛДУ, 1961. – 86 с.
14. Черепанова И.Ю. Клич Гемаюн. Научная магия суггестивного влияния языка / И.Ю. Черепанова. – М. : Изд. дом «Профит стайл», 2007. – 464 с.
15. Eliot T.S. The music of poetry // Twentieth Century poetry: Critical Essays and Documents / [Ed. by G. Martin, P. Furbank] / T.S. Eliot. – L. : The open University Press, 1975. – P. 79–86.
16. Iser W. The Act of Reading: A Theory of Aesthetic Response / Iser W. – L. : Routledge, 1978. – 239 p.
17. Lakoff G. Philosophy in the Flesh: The Embodied Mind and its Challenge to Western Thought / Lakoff G., Johnson M. – N.Y. : Basic Books, 1999. – 624 p.
18. Ortony A. The Cognitive Structure of Emotions / Ortony A., Clore G., Collins A. – Cambridge : Cambridge University Press, 1990. – 207p.
19. Tsur R. Aspects of Cognitive Poetics // Cognitive Stylistics. Language and cognition in text analysis / [Eds. E. Semino, J.V. Culpeper] / R. Tsur. – Amsterdam, Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 2002. – P. 279–318.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Олена Мороз – кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської мови в судноводінні Херсонської державної морської академії.

Наукові інтереси: когнітивна лінгвістика, проблеми текстової інтерпретації, теорія ментальних просторів.

УДК 811.112'38

АСОЦІАТИВНІСТЬ ЯК СТРАТЕГІЯ ТВОРЕННЯ «МІФІЧНОЇ» ОПОВІДІ У ПРОЗІ ГАНСА ЕРІХА НОСАКА

Марта МУЗИЧУК (Львів, Україна)

Статтю присвячено проблемі творення «міфічної» оповіді в міфічній прозі Г.Е. Носака. Розглянуто асоціативність як текстотвірну стратегію та виявлено механізми її мовностилістичної реалізації в тексті.

Ключові слова: Носак, поетика «міфічного», «міфічна» оповідь, текстотвірна стратегія, асоціативність, парцеляція, присудження, асиндетон.

The article deals with the problem of creating of the "mythical" narration in the fiction by H.E. Nossack. The associativity as text-forming strategy and the modes of its expression in the mythical text are the main focus of the paper.

Key words: Nossack, "mythical" poetics, "mythical" narration, text-forming strategy, associativity, parcellation, addition, asyndeton.

Поетика «міфічного» Г.Е.Носака – одного з найяскравіших та найнеординарніших представників німецької літератури повоєнного періоду – це складна система, яка, з одного боку, відображає основні феноменологічні властивості міфу як форми світогляду, з іншого – реалізує авторську концепцію «міфічного» зображення дійсності. Її ключовим компонентом є «міфічне мовлення» – особливий епіфанічний акт, який постає за рахунок взаємодії низки формально міфічних елементів, наявність яких провокує принципіві зміни в структурі художнього тексту та вимагає застосування особливих засобів його мовної реалізації.

Особливої уваги в цьому контексті заслуговує феномен асоціативності як один із базових психологічних процесів та ключова властивість «міфічного» мислення, позаяк асоціативне співставлення чи уподібнення реалій та явищ лягло в основу символізації та образотворення, які є важливими механізмами формування та функціонування міфу як «доректорного ірраціонального відображення реальності в образно-символічній та емоційно-оцінній формі» [6].

Явище асоціативного зв'язку між психологічними процесами відоме з давніх часів: його описували ще Арістотель та Платон. Воно і тепер активно вивчається представниками різних гуманітарних наук. До проблеми виникнення та функціонування асоціативних зв'язків звертаються психологічні, філософські, лінгвістичні, психолінгвістичні студії, які доводять універсалізм асоціацій як способу пізнання та їхню релевантність для всіх психологічних та творчих процесів (пор., напр.: [5: 367]). До найвагоміших у даній сфері лінгвістичних досліджень відносяться роботи Є. Азнаурової, Н. Болотнової, Н. Бутенка, О. Винокура, Н. Дзюбишиної-Мельник, А. Залевської, Ж. Марфіної та ін., які розглядають явище асоціативності насамперед як семантично релевантний процес об'єднання мовних одиниць за принципом зіставлення, уподібнення чи протиставлення смислів (пор., напр.: [1: 98–99; 5: 367]).

Ми пропонуємо розглянути асоціативність як компонент поезики «міфічного» Г. Е. Носака та одну з текстотвірних стратегій його «міфічної» прози. Стратегію асоціативності ми вважаємо формально міфічним елементом (за теорією формального міфу К. Луговскі (дет. див. [4])), який в художньому тексті є естетичним відображенням асоціативності – однієї із ключових феноменологічних властивостей «міфічного» мислення. Зважаючи на специфіку предмету нашого дослідження, ми вважаємо доцільним розглядати асоціативність не лише на рівні семантичних зв'язків між мовними одиницями, але і як композиційно релевантне явище, яке визначає формальну сторону думки, що вербалізується, і виконує важливу структуруючу функцію.

Із позиції когнітивної психології, «міфічний» досвід сприйняття світу складається з емоційно заряджених образів та фантазій. Він вербалізується за принципом асоціативного нанизування сенсів і позначений відсутністю свідомих причинно-наслідкових зв'язків між ними, оскільки сам образ і емоційне наповнення домінують над потребою аналізувати причинно-наслідкові зв'язки та шукати раціональне пояснення. «Міфічному» мовленню, як первинно усному, властива спонтанність, тобто формування думки співпадає з моментом її вербалізації, що, очевидно, ускладнює контроль над процесом її лексико-граматичного оформлення та порушує зв'язність викладу. Таке мовлення характеризується як дискретне, уривчасте, сформоване шляхом нанизування фраз (пор., напр.: [2: 183]), які відображають асоціативно зумовлений хід думок. При побудові висловлення домінують форми, здатні достеменно передати глибоко суб'єктивне, емоційне та асоціативне.

Цю функцію виконують синтаксичні одиниці, утворені за рахунок розриву синтаксичних зв'язків у реченні, коли мовець формує його не згідно з логічним розвитком думки, а шляхом додавання асоціативно зумовлених та емотивно заряджених сегментів, що впливає на формальні та інформативні якості мовлення. Серед основних синтаксичних моделей, які реалізують асоціативність «міфічного» мовлення, ми розглядаємо *парцеляцію*, *приєднання* та *асиндетон*. Описувані фігури формально видозмінюють структуру тексту, акцентуючи його окремі інформаційно насичені частини. Це відбувається за рахунок порушення нормативної структури речення шляхом його членування (парцелят, приєднання) або елімінації службових слів (асиндетон). Як експресивно марковані фігури вони переводять стилістично нейтральну синтаксичну побудову до розряду стилістично значимих, забезпечуючи таким чином особливу виразність тексту та відповідно моделюючи сприйняття, розуміння та актуалізацію змісту.

Звернемось до ілюстративного матеріалу:

Meine Schwester blickte mich ratlos an. Ich nenne ihren Namen nicht. Später vielleicht, jetzt noch nicht. Weil es mir weh tut. Und wie die anderen sie nennen, das paßt nicht zu ihr. Es wäre ihr lieber gewesen, wenn ich über Nacht dageblieben wäre. Doch es ging nicht. Sie hatten nur die Küche und die

kleine Kammer, in der das Bett stand. *Außerdem* sollte mich der Lastwagen sehr früh am nächsten Morgen mitnehmen. Wir hatten lange hin und her überlegt. Es war praktischer so. [10: 9]

Перша й основна ознака цього фрагмента – хаотичність та уривчастість мовлення. Фрагмент можна умовно розділити на три фрази, сегментовані на переважно короткі прості речення, які часто не мають контактної позиції:

1. Meine Schwester blickte mich ratlos an. [...] *{denn}* Es wäre ihr lieber gewesen, wenn ich über Nacht dageblieben wäre. *Doch* es ging nicht. *{denn}* Sie hatten nur die Küche und die kleine Kammer, in der das Bett stand. *Außerdem* sollte mich der Lastwagen sehr früh am nächsten Morgen mitnehmen.

2. Ich nenne ihren Namen nicht. Später vielleicht, jetzt noch nicht. *Weil* es mir weh tut. *Und* wie die anderen sie nennen, das paßt nicht zu ihr.

3. Wir hatten lange hin und her überlegt. *{doch}*¹ Es war praktischer so

Між сегментами в межах кожної фрази встановлюється відповідний тип смислового зв'язку – переважно каузальний або адверсативний, який проте в більшості випадків не реалізується синтаксично. Відсутність сполучних засобів створює вже згадану уривчастість та підкреслює асоціативний характер мовлення. Фраза (2) вирізняється наявністю декількох *парцелятивів* – обставини-актуалізатора, винесеної за рамки головного речення, підрядного каузального речення (*weil...*) та складнопідрядного з підрядним підметовим, які експліцитно чи імпліцитно залежать від базового. Парцельовані конструкції роз'яснюють зміст структурно та семантично головного речення *Ich nenne ihren Namen nicht* і впливають на стилістичне та ритмомелодичне оформлення висловлення. Паузи, які виникли при членуванні мовлення (позначені крапкою), підкреслюють значимість відокремлених сегментів і сигналізують наявність вагомого емоційного компонента. Це дещо знижує динаміку ведення оповіді. Парцеляція, як і асиндетон, відображає характерну для асоціативного мовлення схильність формувати синтаксичні конструкції шляхом психологічно зумовленого постійного приєднання нових синтаксичних конструкцій, які розширюють, роз'яснюють або ж ставлять під сумнів – актуалізують сказане. Взаємодія обох одиниць експресивного синтаксису при їх поєднанні в межах одного висловлювання інтенсифікує ефект нанизування:

Die Semmel war frisch, ich aß sie unterwegs. Nicht weil ich hungrig war [7: 16].

Як свідчить проаналізований матеріал, типовими об'єктами процесу парцеляції у текстах Носака є валентнозумовлені обставини чи додатки, інфінітивні конструкції, а також частини речення із підрядним чи сурядним зв'язком відносно базової частини:

Wir gingen zwischen den Wagen hindurch bis zur Straße. *Ohne ein Wort zu reden* [10: 14].

Es war seh angenehm, einfach nur so da zu liegen und auf die Worte zu warten, bis sie von selbst kämen. *Obwohl es sehr heiß war* [10: 24].

Особливої уваги, на наш погляд, заслуговує членування в межах складносурядного речення. Координативний зв'язок, яким поєднуються реченнєві синтагми у складі паратаксису, передбачає рівноправність та структурну автономність компонентів, що робить проблематичним визначення приєднаних кон'юнктив як парцельованих.

Meine einsamen Schritte hätten einen Wiederhall an den leeren Hauswänden ergeben müssen. *Aber* das geschah nicht [7: 12].

Die Fenster standen überall offen, vor einigen hing Wäsche. *Aber* aus den Schornsteinen kam kein Rauch [7: 12].

Er stand immer noch an der Treppe, er war wohl enttäuscht. *Aber* es ging doch wirklich nicht anders [8: 54].

Однак адверсативний характер цілої конструкції забезпечує перенесення інформативного ядра висловлення на постпозитивний компонент і робить його носієм ключового повідомлення. У цьому випадку смислова і структурна автономність вичленованого кон'юнкта є умовною за рахунок валентного потенціалу протиставних релятивів (*aber, doch*), а також наявності когезивно зумовлених елементів (займенники, займенникові прислівники, дейктичні одиниці), які до певної міри узалежнюють приєднаний кон'юнкт від базового. З огляду на це, він постає комунікативно достатнім лише разом із базовою частиною, що дає підстави вважати конструкції такого типу парцельованими.

Окрім парцельованих конструкцій в контактній позиції, для текстотворення в міфічній прозі Г. Е. Носака типова дистантна парцеляція, наприклад:

Er war ein kleiner stämmiger Mann. Sein Haar stand wie bei einer Bürste aufwärts. *Aber* er hinkte sehr [10: 17].

Тут відчленована синтагма з початковим *aber* роз'єднана із корельованою частиною. Вставлене речення контекстуально доречне, однак в такій позиції воно дещо порушує логічний виклад думки. Ця комбінація створює ефект спонтанності і має на меті передати асоціативний характер мовлення та певну комутативність складових висловлювання. Дистантність парцельованого кон'юнкта увиразнює порушення меж паратактичної конструкції, акцентуючи суб'єктивність оповіді:

[...] vielleicht hatte er kein Geld bei sich. [...] Doch das alles war nicht nötig. Er hatte Geld. Er trug es lose in seiner Jackentasche [8: 26].

Ich wies den Staatsanwalt mit beschwörender Stimme auf das hin, was ich schon geleistet habe. Was ich damit meinte, kann ich nicht sagen. Und auf das, was ich noch leisten würde [7: 17].

Аналіз текстового фрагмента свідчить про те, що паратактичні конструкції належать до вагомих текстотвірних засобів «міфічної» прози. Релевантність паратаксисту можна пояснити тим, що характерний для цієї форми асоціативний тип структури речення виконує функції медіуму для суб'єктивного мовлення, коли хід думок визначається в основному силою асоціації, а не силою волі. Це пояснює факультативність суворих логічних зв'язків між елементами в межах надфразової єдності та зумовлює периферійну роль сполучних засобів.

Типовою ознакою паратаксисту у прозі Г. Е. Носака є те, що в межах паратактичної конструкції об'єднуються прості, рідко поширені кон'юнкти, часто виділені в окреме речення, семантичний зв'язок між якими не реалізується синтаксично (асиндетон): відповідні службові слова навмисне упускаються і зв'язок між реченневими синтагмами ґрунтується лише на імпліцитному семантичному відношенні між ними.

Er blickte die anderen kurz an. *{aber}* Sie sagten nichts dazu. *{denn}* Die Sache war für sie erledigt. Dann stand er auf *und* humpelte nach hinten. *{und}* Nelli kam nach vorn *und* kassierte. Alle standen sie auf. «Also pünktlich um fünf?», sagte Karl *und* ging hinaus. *{und / dabei / dann}* Man hörte den Hund bellen [10: 17].

Марковані курсивом конектори (наявні та мислимі (у фігурних дужках {})) вказують на присутній координативний зв'язок між кон'юнктами та на тип логічних відношень між ними. Фрагмент сегментовано на самостійні короткі асиндетично поєднані кон'юнкти, за винятком кон'юнктивів зі спільним суб'єктом, які сполучені адитивним релятивом *und*. Адитивні відношення реалізують певні стереотипні уявлення мовця, які відповідають схемі «загальне» – «специфічне», і концептуалізуються мовною свідомістю у вигляді облігаторної послідовності двох (і більше) подій у просторі та часі і беруть активну участь у конституюванні таксистної семантики [11: 2]. Відсутність конекторів, з одного боку, спрощує оповідь і шляхом сухої констатації фактів дистанціює оповідача від самої оповіді, створюючи ефект об'єктивності і незаангажованості (оскільки наратор не подає власної інтерпретації відносин між сегментами паратаксисту). Вільні зв'язки між реченнями дають читачеві почуття більшої свободи, коли він сам вирішує, чи встановлювати йому зв'язок між кон'юнктами чи ні. З іншого боку, асиндезація створює ефект нанизування, робить мовлення дискретним та глибоко емоційним.

[...] sie meinte es nicht bissig; sie kann gar nicht bissig sein; sie ist sehr mütterlich; ich mag sie gern [8: 11].

Es ist ein solches Erkennen, ohne Grund und Schwere, wie die Farben im Eise, nicht kalt, nicht kalt, so zart und flüchtig, oh... [8: 53].

З усіх типів логічних відношень, які встановлюються між елементами паратаксисту, важливу роль у текстах Носака відіграє диз'юнкція, яка виражається розділовим сполучником *oder* і може мати різне смислове навантаження:

Es regnete schon wieder. *Oder* noch immer. Ich hatte keine Macht darüber [7: 7].

Und dann spricht er weiter. *Oder* auch nicht, da es nicht mehr nötig ist [7: 11].

Man für Müdigkeit halten *oder* für Kopfschmerzen. Ich hatte auch Kopfschmerzen, das kam sicher von den Cocktails. *Oder* vom Weinen [8: 49].

Диз'юнкції як логічній операції властиві асоціативність та комутативність, що пояснює її позицію серед домінантних логічних відношень між сегментами надфразової єдності як відображення елементів міфічного мовлення.

Диз'юнкція відображає відмінність, різницю, протиставлення. Як видно з наведених прикладів, сурядний сполучник *oder* часто виступає маркером антитези або поєднує елементи переліку, де сигналізує наявність альтернативи. Втім, у Носака в обох випадках диз'юнктивні відношення виконують подібну функцію: ставлять під сумнів сказане, знижуючи тим самим рівень інформативності висловлювання та певною мірою дезорієнтуючи реципієнта, і таким чином беруть участь у формуванні образу т.зв. «ненадійного» оповідача.

Am Tisch saßen ein paar Männer und aßen. *Oder* sie saßen nur schweigend da und rauchten. [...] Dann kam eine junge Frau nach vorn. *Oder* ein Mädchen [10: 12].

Непевнена, хитка позиція наратора, закладена в диз'юнктивних конструкціях, підсилюється «хвилеподібним» характером мовлення, який твориться за рахунок *приєднання* другого кон'юнкта. Фігура *приєднання* увиразнює диз'юнкцію як логіко-семантичне відношення між кон'юнктами і ставить її в ряд ключових текстотвірних елементів. Конструкції, що виникають, створюють з формального боку ефект домислювання, а семантично виводять висловлювання на межу між «так» і «ні», синтезуючи таким чином свого роду типову для поезики «міфічного» «граничну ситуацію».

Взагалі приєднання є дуже продуктивним у текстах Г. Е. Носака. Семантично цей прийом вносить у висловлювання додаткову інформацію, розширюючи, конкретизуючи і деталізуючи його. Формально він надає оповіді «хвилеподібного» характеру. Приєднання, як і вже описані нами парцеляція та асиндетон, структурно відтворює асоціативне нанизування фраз. У розглянутих нами текстах у ролі приєднання можуть виступати також і групи слів, які розширюють, коментують, доповнюють інформацію в базовому реченні.

«Vielleicht lebt ihr doch auf dem Mond», sagte sie. – «Wir leben am Fluß. Der Mond geht auf der anderen Seite auf, *uns gegenüber. Manchmal sehr groß und rot.* Manchmal bildet er einen Pfad durch den Fluß, *genau neben der zerstörten Brücke.* Natürlich ist es nur Licht, aber man meint hinübergehen zu können, *nach der verbotenen Seite,* wie sie es nennen. Meiner Schwester fiel es zunächst auf, *schon als Kind.*» [10: 21].

Es muß sich um irgendeinen öffentlichen Empfang gehandelt haben. [...] Eine elegante Erscheinung, ja. *Sehr repräsentativ. Oder auch dekorativ.* [9: 32].

Приєднання як фігура стилістичного синтаксису здатна концентрувати увагу реципієнта на важливих, рематичних компонентах висловлення. Особливий інтонаційний малюнок, створений фігурою приєднання, посилює експресивний компонент оповіді.

Отже, в «міфічній» прозі Г. Е. Носака асоціативність як естетична категорія і як формально міфічний компонент виявляє значний текстотвірний потенціал і відтворює «міфічне» мовлення, яке в силу своїх феноменологічних властивостей є відхиленням від норми у всіх відношеннях. Під стратегією асоціативності ми розуміємо специфічний стилістично виразний спосіб побудови оповіді, який реалізується шляхом нанизування сегментів інформації фактуального та оцінно-емоційного характеру на основі асоціативного зв'язку між ними і виявляється у низці формальних особливостей. Явище асоціативності відображається в синтаксичних моделях, які порушують норми синтаксичної будови речення і, в силу своєї «ненормативності», створюють ефект спонтанного, нерелевантного глибоко емоційного мовлення, коли логічну послідовність та динаміку викладу змінює афективна статика, об'єктивна інформативність підпорядковується суб'єктивній емоційності. Вони вводяться у тканину тексту з певною стилістичною метою і беруть участь у реалізації загальної концепції художнього твору, виходячи на рівень текстотвірної стратегії.

ПРИМІТКИ

¹ тут і далі: у фігурних дужках {} – ймовірний не вербалізований конектор як маркер відповідного виду логічних зв'язків між реченськими синтагмами

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Азнаурова Э. С. Стилистический аспект номинации словом как единица речи / Э. С. Азнаурова // Языковая номинация (виды наименований) / под ред. Б. А. Серебренникова. – М. : Наука, 1977. – С. 86–128.
2. Аристотель. Риторика. III / Аристотель // Античные теории языка и стиля. Антология текстов / под ред. О. Фрейденберг. – СПб. : Алетейя, 1996. – С. 174–188.
3. Буйницька Т. Функціонування парцельованих структур у художньому тексті / Тетяна Буйницька // Наукові записки: Сер. : Філологічні науки. – 2010. – Вип. 89 (5). – С. 24–26.
4. Martinez M. Formaler Mythos. Beiträge zu einer Theorie ästhetischer Formen / Matias Martinez (Hrsg.). – Paderborn [u. a.] : Schöningh-Verlag, 1996. – 253 S.
5. Марфіна Ж. В. Мовна асоціація як поняття психолінгвістики та лінгвостилістики / Ж.В. Марфіна // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. філол. – 2004. – Вип. 34, ч. 2. – С. 366–372.
6. Мишучков А. А. Специфика и функции мифологического сознания [Электронный ресурс] / А. А. Мишучков // Восток : альманах. – 2004. – № 7 (19). – Режим доступа : http://www.situation.ru/app/j_art_500.htm.
7. Nossack, Hans E. Nekyia. Bericht eines Überlebenden / Hans E. Nossack. – Hamburg: Krüger Verlag, 1947. – 138 S.
8. Nossack, Hans E. Spätestens im November. - Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1972. – 277 S.
9. Nossack H. E. Der jüngere Bruder. Roman / Hans Erich Nossack. – F. a. Main : Suhrkamp, 1973. – 330 S.
10. Nossack, Hans E. Spirale. Roman einer schlaflosen Nacht. - Frankfurt am Main: Suhrkamp, 2001.- 294 S.
11. Приходько А. М. Складносурядне речення в сучасній німецькій мові: синтактика, семантика, прагматика : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови» / А. М. Приходько. – К., 2002. – 35 с.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Марта Музичук – кандидат філологічних наук, асистент кафедри німецької філології факультету іноземних мов Львівського національного університету імені Івана Франка.

Наукові інтереси: стилістика, лінгвостилістика, інтерпретація тексту.